

Vreme: 26.09.2026 12:00

Medij: kurir.rs

Link: <https://www.kurir.rs/licni-stav/10115485/karpatska-osmorka-prilika-koju-srbija-ne-sme-da-propusti>

Autori: Vuk Velebit

Teme: autoputevi, magistrale; Koridor 11

Naslov: Karpatska osmorka: Prilika koju Srbija ne sme da propusti

4264

Prošle nedelje, 18. septembra, u Bukovelu u zapadnoj Ukrajini održan je prvi samit Karpatske osmorke. Za stolom su, pored domaćina, sedeli premijeri i predsednici Rumunije, Poljske i Srbije. Vest je kod nas prošla gotovo neprimećeno. A trebalo je da bude jedna od najvažnijih spoljnospolitičkih vesti godine. Jer ono što se u Bukovelu dogodilo nije još jedan regionalni forum s fotografijom i zajedničkom deklaracijom. Srbija je ušla u format u kojem sedi kao punopravan član, uz šest država članica Evropske unije i Ukrajinu, i to u trenutku kad se kroji arhitektura posleratne Evrope. Da odmah raščistimo o kakvim se razmerama radi. Karpatska osmorka okuplja Ukrajinu, Rumuniju, Poljsku, Slovačku, Češku, Austriju, Mađarsku i Srbiju. To je makroregion od oko 126 miliona ljudi i zajedničkog bruto domaćeg proizvoda od oko 3,4 biliona dolara, što je približno petnaest odsto ekonomije Evropske unije. Na samitu je predstavljeno oko 90 zajedničkih projekata vrednih blizu 9,4 milijarde evra, a na pratećem ekonomskom forumu i stotinak poslovnih inicijativa vrednih gotovo 40 milijardi. Procene govore da bi rast u ovom makroregionu narednih godina mogao da bude dvostruko brži od proseka Unije. Ovo nisu brojke koje neka mala zemlja ima luksuz da ignoriše. Ali suština nije u ciframa, nego u logici. Zelenski je u Bukovelu rekao da Karpati mogu i treba da postanu jedan od ključnih motora ekonomskog rasta, investicija i izvoza energije. Prevedeno na jezik interesa, reč je o tome ko će kontrolisati tokove kojima će se, kad rat jednom stane, obnavljati Ukrajina i povezivati Evropa sa Crnim morem i dalje ka Kavkazu i Aziji. I tu dolazimo do onoga što je za Srbiju najvažnije. Nijedna obnova razmera koje Ukrajinu čekaju ne može da uspe bez **koridora**. Srbija kontroliše skoro 600 kilometara Dunava, reke koja je nakon ruskih napada na crnomorske luke postala nezamenljiva za ukrajinski izvoz. Geografija sama po sebi ne donosi geopolitičku težinu. Ali geografija u kombinaciji sa infrastrukturom donosi. U domaćoj stručnoj javnosti već je s pravom istaknuto da je izgradnja **auto-puta** Beograd-Temišvar prvi i ključni korak. Taj potez zaokružuje takozvani **Koridor 11** i omogućava da značajan deo teretnog saobraćaja između Rumunije i Italije ide preko srpske teritorije. Srbija je prošle godine izvezla robe u vrednosti od 1,5 milijardi evra u Mađarsku, 1,4 milijarde u Rumuniju i 1,3 milijarde u Češku. Uz to, infrastruktura je seme razvoja, a ne samo asfalt. Ulaganja u Vojvodinu i istočnu Srbiju mogla bi da uspore demografsko pražnjenje tih krajeva, što je problem o kojem mnogo govorimo, a malo činimo. Karpatska osmorka nije samo ekonomska priča. Savet Evrope, koji je inicijativu podržao, naglašava da ona proširuje nekadašnju Karpatsku evroregiju iz 1993. godine sa pet na osam država i da je reč o instrumentu otpornosti i demokratske bezbednosti kontinenta. Naravno, biće onih koji će reći da je sve ovo za sada samo politička najava. Ali evropski regionalni okviri retko počinju razrađenim institucijama. Ko čeka da sve bude uređeno pre nego što sedne za sto, obično na kraju sedne u poslednji red. Posebno je važno razumeti šta je Srbiji ovde ponuđeno. Pre svega nekoliko meseci ostali smo izvan proširenja Inicijative Tri mora, uprkos tome što zauzimamo jednu od najvažnijih tranzitnih pozicija između Srednje Evrope i Zapadnog Balkana. Karpatska osmorka nudi drugačiji model. Ovde se članstvo ne meri pripadnošću Uniji niti političkom simbolikom, nego doprinosom. A doprinos je kategorija u kojoj Srbija ima šta da ponudi. To je poruka koju treba razumeti i u Briselu. Godinama se naš evropski put meri gotovo isključivo kroz spoljnospolitičko usklađivanje, i to će ostati važan kriterijum. Ali Evropa svoje susele sve više integriše kroz infrastrukturu, energetska tržišta i povezanost mnogo pre nego što postanu punopravne članice.

Vreme: 26.09.2026 12:00

Medij: kurir.rs

Link: <https://www.kurir.rs/licni-stav/10115485/karpatska-osmorka-prilika-koju-srbija-ne-sme-da-propusti>

Autori: Vuk Velebit

Teme: autoputevi, magistrale; Koridor 11

Naslov: Karpatska osmorka: Prilika koju Srbija ne sme da propusti

Srbija koja učestvuje u obnovi Ukrajine, jača [koridore](#) i doprinosi regionalnoj infrastrukturi radi upravo ono što se od nje traži, samo drugim sredstvima. Zato ovo nije pitanje simbolike, nego strategije. Za stolom u Bukovelu Srbija je dobila mesto. Na nama je da to mesto pretvorimo u projekte, ugovore i kilometre puta. Jer u godinama pred nama, Evropa će sve manje pitati gde Srbija stoji, a sve više šta Srbija gradi.

